

Grøn superfond i Europa

Vejen til et sikrere og grønnere EU

radikale

Grøn superfond skal finansiere en europæisk energiunion og bane vejen for et sikrere og grønnere EU

Omstillingen af den europæiske energiforsyning går for langsomt, og det skader både klimaet, europæisk sikkerhed og europæiske virksomheder. Omvendt er der et kæmpe potentiale i at forcere en grøn omstilling af hele den europæiske energiforsyning. Men det kræver etablering af en ny grøn europæisk superfond, der bl.a. bliver finansieret af indtægter fra kvotehandelssystemet. De nuværende grønne fonde i EU er snart løbet tør, og handler vi ikke nu, svigter vi både klimaet, Ukraine og vores eget erhvervsliv.

Med REPowerEU tog EU vigtige skridt for at fremme den europæiske klimaindsats, reducere vores afhængighed af importeret gas, kul og olie fra Rusland og sætte skub i EU's grønne omstilling. Men her, mere end to år efter Ruslands ulovlige invasion af Ukraine, importerer vi fortsat 15 pct. af vores gas fra Rusland, og trods sanktioner finder 'hvidvasket' russisk olie stadig vej ind i EU. Hver måned sender EU derfor stadig omkring 2 mia. euro til Putins krigsmaskine i betaling for hans sorte energi. Så længe den europæiske økonomi er afhængig af importeret fossil energi, kan vi hverken levere den nødvendige klimaindsats eller samtidig se os fri fra at støtte autoritære regimer rundt om i verden. Øgede omkostninger, krav om koncessionsbetaling og usikkerhed omkring fremtidige elpriser udgør alvorlige snubletråde for de nødvendige investeringer i energisektoren. Kommissionen vurderer, at der er et investeringsgab på 660 mia. euro årligt, hvis vi skal nå vores klimamål i EU. Samtidig mangler den grønne omstilling finansiering og styring ikke mindst til udbygning af energiinfrastruktur og ny produktion fra vind og sol.

Uden et retnings skifte i EU's grønne omstilling vil opbakningen og i sidste ende den europæiske sammenhængskraft være i fare. Efterhånden som den første EU Green Deal nærmer sig sin afslutning, og vi står på kanten af næste mandatperiode, er det tydeligt, at EU har brug for en langsigtet investeringsplan, som styrker EU's globale grønne ambitioner, fremmer nye investeringer i grøn teknologi og infrastruktur samt sikrer implementering af 'Fit for 55'.

Det har aldrig været mere tydeligt. Der er brug for en Plan B.

Med en grøn superfond og en styrkelse af EU som en fælles europæisk energiunion vil Radikale Venstre bane vejen for et sikrere og grønnere EU. Et EU, hvor afhængighed af fossil energi ikke igen skal true vores fællesskab på tværs af ligesindede lande.

Radikale Venstre foreslår derfor, at:

- Etablere en europæisk fond på 2.000 mia. euro som skal bidrage til, at vi når i mål med den grønne omstilling af Europa og sikrer implementering af EU's Green Deal. Fonden skal danne grundlag for en 10-års investeringsplan og finansieres af indtægter fra EU's kvotehandelssystem og fælles låntagning.
- Styrke ACER – Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder – som skal sikre implementering af fælleseuropæisk energiplanlægning herunder en fremtidssikret udbygning af energiinfrastruktur på tværs af Europa, som fremmer udbygning af vind og sol i tråd med EU's klimamål.
- Øge omfanget af kvotehandelssystemet til bl.a. også at inkludere fly, der flyver ud af EU, den biomasse vi brænder for at producere el og varme samt styrke og udvide EU's klimatold.
- Støtte elektrificering af EU og udfasning af kul, olie og gas i industrien gennem en tilskudspulje til investering i teknologier til elektrificering inspireret af modellen for tilskud til projekter med fælles europæisk interesse – IPCEI.

Grøn superfond skal finansiere en 10-års investeringsplan i EU

Vi er kommet et stykke af vejen. Med REPowerEU er der mobiliseret næsten 300 mia. euro til at reducere vores afhængighed af russisk energi, men samtidig importerer EU årligt for næsten 450 mia. euro af kul, olie og gas – penge vi kunne have brugt på grøn og sikker energi produceret i Europa. For selvom vi har formået at nedbringe vores gasforbrug med omkring 18 pct., har det været nødvendigt at øge importen af flydende gas til EU via fællesindkøb fra markeder som USA, Nordafrika og Qatar. Om vi vil det eller ej, har vi byttet en afhængighed ud med en anden.

Europa står ved en skillevej i den grønne omstilling, hvor den skrøbelige folkelige opbakning, krig på det europæiske kontinent og protektionistisk industripolitik i bl.a. Kina og USA truer vores økonomi, sammenhængskraft og sikkerhed. EU's svar har været at kompromittere vores største aktiv, det indre marked, ved i stigende grad at tillade et nationalt statsstøttekapløb, der i sidste ende vil efterlade mindre medlemsstater på den kulsorte perron.

For at bevare og styrke EU's position som global leder i den grønne omstilling og samtidig styrke vores modstandsdygtighed overfor stater, som finansieres af vores import af kul, olie og gas, er det afgørende, at der sikres langsigtede og stabile rammer for de massive investeringer, medlemslande, virksomheder og borgere står overfor.

Men fællesskabet fattes penge. Da EU's Genopretningsfond på 750 mia. euro står til at udløbe i 2026, og med de begrænsede midler fra EU's øvrige fonde, vil europæisk klimafinansiering og innovation ikke kunne opfylde behovene for implementeringen af Fit for 55. Samtidigt vurderer Kommissionen, at der er et investeringsbehov på 660 mia. euro årligt, hvis vi skal nå vores klimamål i EU. Alt imens står virksomheder – også danske – på spring for at sikre midler fra Innovationsfonden, men kun en ud seks projekter har fået positivt tilsagn inden kassen løb tør.

Der er med andre ord et akut behov for en robust og langsigtet finansieringsløsning, som rækker længere end til den næste mandatperiode. Derfor foreslår Radikale Venstre, at EU etablerer en grøn superfond til at sikre et fortsat grønt og konkurrencedygtigt EU. Fonden skal fungere som et omfattende finansieringsinstrument, der sikrer langsigtet støtte til EU's grønne omstilling og et mål om reduktion af mindst 90 pct. drivhusgasser i 2040. Der er brug for en fælleseuropæisk, finansieret og langsigtet investeringsplan, som skal sikre de nødvendige og massive investeringer i ny energiteknologi, energiinfrastruktur og elektrificering på tværs af alle sektorer og alle dele af EU. Der skal udarbejdes en samlet energiplan, der kan forbinde Europa og bane vejen til et sikrere, grønnere og mere uafhængigt EU. Vi skal styrke vores europæiske energisamarbejde. Det, der startede med en kul- og stålunion, skal de næste 5 år udvikles til en fælles europæisk energiunion udelukkende drevet af vedvarende energi.

På baggrund af et princip om 'Money for Reform' skal medlemslandene kunne få adgang til fonden, når der ligger dokumentation for, at medlemslandet effektivt implementerer den ambitiøse energi- og klimapolitik, der er kernen i 'Fit for 55'. På denne måde vil implementeringen af lovgivning både drives af pisk og grønne gulerødder og samtidig sikre højere grad af social balance.

Fonden skal sikre, at synergier høstes på tværs af EU's medlemslande med en koordineret indsats, som prioriterer projekter og investeringer, der tjener et fælles europæisk formål, snarere end nationale særinteresser. Herved har alle medlemslande mulighed for at komme med på det grønne tog, og ingen efterlades på perronen.

Radikale Venstre foreslår

EU's grønne superfond. Der etableres en investeringsfond, som skal bidrage til finansiering af grønne teknologier, udbygning af energiinfrastruktur, investering i elektrificering af industrien, udrulning af fjernvarme og varmepumper mv. Modsat bl.a. Innovationsfonden skal der kunne ydes støtte til etablering, omstilling og opskalering af bl.a. produktion af grønne teknologier, herunder grønnere flybrændstof, samt til midlertidig drift af grønne produktionsfaciliteter. Fonden skal udgøre 2.000 mia. euro og løbe fra 2026-35. Fonden skal finansieres ved at inddrage indtægter fra salg af CO2-kvoter i det europæiske kvotehandelssystem og ved fælles låntagning.

Fond til global omstillingsstøtte. Sammen med investeringsfonden skal der etableres fond til global omstillingsstøtte finansieret af indtægter fra EU's klimatold – Carbon Border Adjustment Mechanisme (CBAM). Fra 2028 vil fonden bidrage med mindst 1,5 mia. euro årligt og skal styrke EU's engagement i det globale syd med fokus på klimatilpasning og grøn omstilling.

Med REConnecting Europe vil vi forbinde Europa i en fælles grøn energiunion

Håndbremsen har virket. Med REPowerEU og Rådets forordning om koordinerede foranstaltninger til reduktion af gasforbruget har medlemslandene bidraget til at nedbringe EU's forbrug af gas. I 2023 er det samlede forbrug af gas faldet til 295 mia. m³ fra omkring 350 mia. m³ året før. Det er en positiv udvikling. Den skal vi holde fast i. Men i det store billede er det kun gået én vej for EU's forbrug af fossile brændsler. Op. Siden 1990 har vi bl.a. øget vores forbrug af gas med 50 pct., men gassen har bidraget til at skubbe kul og olie ud af energisektoren.

Det så vi også i Danmark efter oliekrisen, hvor energiplanlægningen delte Danmarkskortet mellem den rene naturgas fra Nordsøen og fjernvarmen. Det satte fart på udrulningen af gasfyr og ikke mindst fjernvarme – mens oliefyret i overvejende grad blev sendt på pension. Vi skabte et Nordsøeventyr, hvor gas produceret i Danmark gjorde os uafhængige af Mellemostens olie.

Danmark blev selvforsynende med energi - fossil energi.

Men med vedholdende fokus på energibesparelser, udrulning af fjernvarme og ikke mindst udbygning af vedvarende energi, fik vi skabt et energisystem i balance. Den succes skal vi bygge videre på. Derfor foreslår Radikale Venstre en samlet europæisk energiplan – REConnecting Europe – skal tage over, hvor REPowerEU slipper i 2027 og forbinde Europa i en fælles grøn energiunion.

Vi skal forbinde EU på tværs af medlemslande med energiinfrastruktur, så vindmøller på havet i Nordsøen kan sikre, at grønne elektroner og molekyler udfaser brugen af kul, olie og gas i Europas maskinrum. Derfor bør EU spille en mere direkte og aktiv rolle i etableringen af fremtidssikrede el- og brintinfrastruktur, som skal forbinde Europa. For uanset om energien kommer fra havvindmøller i Danmark, store solcellerparker i Spanien eller atomkraft i Frankrig, skal der skabes forbindelse til de store forbrugende virksomheder i bl.a. Tyskland, Polen og Holland. Vi skal sikre forbindelserne mellem det centrale Europa og energiøerne i Nordsøen, der har potentiale til at dække store dele af det europæiske elforbrug. Udbygningen af vedvarende energi fra bl.a. vind og sol sker i dag på markedsvilkår, men øgede omkostninger, krav om koncessionsbetaling og usikkerhed omkring fremtidige elpriser udgør alvorlige snubletråde for de nødvendige investeringer i energisektoren. Samtidigt vil den nødvendige etablering af el- og brintinfrastruktur i EU kræve massive investeringer, men rummer samtidigt enorme sikkerhedspolitiske og samfundsøkonomiske potentialer. Lykkes vi med at binde de store markeder sammen, kan det gøre os langt mindre sårbare og sikre stabile og lave priser på energi til EU's borgere og virksomheder.

Energipolitikken skal ind i hjertet af EU, så vi kan udnytte de styrker og potentialer, som ligger hos hvert enkelt medlemsland, for når solen ikke skinner i Spanien, så blæser det sikkert i Nordsøen. Og omvendt. Også selvom det betyder mindre selvbestemmelse i de enkelte medlemslande. Energi kender ikke til landegrænser, og potentialet for udbygning af vedvarende energi er ikke ligeligt fordelt på tværs af medlemslandene. Planen skal sikre, at vores ressourcer udnyttes bedst muligt på tværs af medlemslandene. Nogle lande skal investere massivt i udbygning af havvind, bl.a. omkring Nordsøen, opføre store solcellerparker eller investere i anden fossilfri elproduktion. Andre lande skal investere i massiv elektrificering af industrien, udrulning af fjernvarme og varmepumper, så vi sikrer udfasning af olie- og gasfyr. Og sidst, men ikke mindst, skal EU investere massivt i den energiinfrastruktur, som binder os sammen.

Derfor ønsker Radikale Venstre, at den nye Kommission markant styrker ACER – Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder. ACER skal sikre implementering af fælleseuropæisk energiplanlægning herunder en fremtidssikret udbygning af energiinfrastruktur på tværs af Europa som fremmer udbygning af vind og sol i tråd med EU's klimamål. En styrkelse af ACER bør ligeledes bidrage til at sikre hurtigere godkendelsesprocedurer for energiteknologi og klarere vejledninger og instruktioner om, hvad der reelt er gældende energi-, klima- og miljølovgivning ift. sagsbehandling, godkendelse og klager over energiprojekter.

Radikale Venstre foreslår

REConnecting Europe – energiplanlægning skal tilbage i EU.

Kommissionen skal vedtage en fælles europæisk energiplan, som bidrager til at EU når i mål med den grønne omstilling og bliver uafhængige af kul, olie og gas senest i 2050. Der skal vedtages konkrete mål for udfasning af kul, olie og gas på tværs af sektorer. I første omgang skal et bindende EU-mål om udfasning af gas i opvarmning senest i 2035 sikre et EU uden import af russisk gas. REConnecting Europe skal danne grundlaget for koordinerede energiinvesteringer på tværs af EU med fælles europæisk interesse. Det vil kræve massive investeringer i elproduktionskapacitet fra vind og sol, og Kommissionen bør sætte et pejlemærke om at fordoble elproduktionen i EU til 4000 TWh senest i 2040 og sikre klimaneutral produktion allerede i 2035 med mindst 80 pct. energi fra vind og sol.

Ny samlet strategi for varme- og køling og elektrificering. EU's strategi for varme og køling er forældet, og EU har endnu ikke høstet det store potentiale ved elektrificering. Derfor skal Kommissionen vedtage en ny og udvidet strategi for varme, køling og elektrificering, som samtænker vores energiforbrug til varme og køling med øget elektrificering af industrien, udrulning af fjernvarme og energieffektivitet. Bl.a. skal strategien sikre, at der ikke opsættes nye olie- og gasfyr i EU fra 2028. Efter dansk forbillede skal der rulles fjernvarmenet ud, så geotermi, varmepumper og overskudsvarme fra industrien kan gøre varmeforsyningen grønnere, sikrere og til at betale for alle europæere. De steder hvor fjernvarmen ikke når ud, skal der installeres individuelle varmepumper. Det kræver bl.a., at De Nationale Energi- og Klimaplaner styrkes og kobles til muligheden for at opnå investeringsstøtte. For selvom der løbende har været fokus på at nedbringe energiforbruget i bygninger, udgør rumvarme og køling stadig omkring 1/3 af EU's samlede energiforbrug, og 75 pct. heraf kommer fra fossile kilder – hovedsageligt gas.

Mål for el og fjernvarme. For at sikre fremdrift og udfasning af kul, olie og gas skal EU sætte mål for anvendelse af el og fjernvarme. Forskere peger på, at 20 pct. af varmen i 2030 bør komme fra fjernvarme baseret på affaldsvarme, overskudsvarme fra energiproduktion og industrien samt geotermi. Elektrificering af industrien, vores opvarmning og transport er vejen til mindre afhængighed af fossil energi. Derfor bør EU sætte delmål for elektrificering af alle sektorer og samfundet som helhed, der sikrer, at mindst 60 pct. af vores samlede energiforbrug er elektrificeret senest i 2040 med et delmål om 35 pct. i 2030. Hvis fjernvarme leverede 20 pct. af varmen i EU, og der kom 20 mio. nye varmepumper, kan vi på bare 5 år reducere forbruget af gas og gøre os uafhængige af import fra både Qatar og Rusland.

EU skal sikre et bæredygtigt forbrug af biomasse. Brugen af biomasse i EU er ikke længere bæredygtig, og med Danmark i front forventes forbruget af biomasse at fordobles mod 2050. Samtidigt presser biodiversitetskrisen på og øger behovet for beskyttede skov- og naturarealer. Derfor skal forbruget af biomasse bringes ned og prioriteres til de sektorer, hvor det giver størst værdi, bl.a. i den tunge industri, som byggematerialer eller i produktion af fødevarer. Samtidigt bør udledningen fra afbrænding af biomasse inkluderes i kvotehandelssystemet og afspejle udledningen fra de enkelte typer af biomasse. Provenuet herfra skal tilgå den grønne superfond.

Grønne og konkurrencedygtige virksomheder er Europas fremtid

Både i øst og vest investeres massivt i at trække grønne virksomheder til. I USA lokker man med store skatterabatter med Inflation Reduction Act, mens Kina sikrer tårnhøj profit på statsstøttede elbiler, solceller og batterier, der vælter ind over EU's grænser. Rådet har netop vedtaget den såkaldte Net Zero Industry Act (NZIA), som er en vigtig del af EU's grønne industrielle plan, der skal styrke Europas produktion af grønne teknologier. Den skal bane vejen for, at EU igen kan indtage en førerposition indenfor grønne teknologier og sikre bedre investeringsbetingelser og hurtigere godkendelsesprocesser. Vi skal mindske vores afhængighed af enkeltleverandører af grønne teknologier – og de råstoffer som indgår – og gøre vores forsyningskæder modstandsdygtige i en verdensorden i stadig stigende forandring.

Men det absolut bedste, vi kan gøre for europæisk konkurrenceevne, er fortsat at reducere vores afhængighed af flydende gas fra verdensmarkedet, styrke vores energiinfrastruktur på tværs af Europa og udbygge med vind og sol. Handler vi i tide og forbereder os til en virkelighed uden fossile brændsler, vil det have store økonomiske fordele for Europa. Nye grønne jobs vil komme til. Vi vil investere i egne grønne teknologier i stedet for fortsat at sende milliarder af euro ud af EU i jagten på fossil energi, kritiske metaller og sjældne jordarter.

Det kalder på nye strategiske perspektiver i klimakampen og kampen for grøn uafhængighed samt en ny grøn industrialisering af Europa, hvor elektrificering af industrien og adgang til billig og grøn el produceret i Europa, er vejen til en grøn fremtid for alle europæere.

Truslen mod europæisk sikkerhed kommer ikke kun gennem vores afhængighed af russisk olie og gas. Det er også et kedeligt faktum, at store dele af de kritiske metaller og sjældne jordarter, der er uomgængelige elementer i bygningen af solceller og havvind, i dag kun produceres af Kina. Tilsvarende er der stigende fokus på, at større komponenter fra Kina - fra elbiler over solceller til vindmølletårne - kan indeholde software,

der potentielt kan anvendes til overvågning, aflytning eller misbrug af data. Omvendt indeholder vindmøller og vindmøllekabler til havs et stort potentiale for Danmark i forhold til at styrke overvågning og beskyttelse af vores territorium og kritiske infrastruktur - hvis vi selv har ejerskabet til teknologierne og de konkrete anlæg.

Derfor er der også brug for en samlet europæisk strategi, der så hurtigt som muligt kan skabe en ny forsyningskæde af råstoffer og sjældne jordarter til europæisk industri. Radikale Venstre ønsker ikke at stoppe al handel med Kina eller indføre et nyt monopol, det vil hverken gavne klimaet, industrien eller verdensfreden. Men vi ønsker heller ikke at være naive og fastholde et de facto kinesisk monopol på de råstoffer, som er uomgængelige i vores egen grønne omstilling, og som kan udgøre et kinesisk trumfkort i den globale kamp om fremtidens grønne teknologier. Produktion af råstoffer kræver garanti for afsætning og langsigtet tænkning - kun EU kan gennem en stor fond realistisk levere det.

Radikale Venstre foreslår

Elektrificeringsstøtte til omstilling af industrien. Der er stort potentiale for at elektrificere store dele af industriens processer. Derfor skal der hurtigst muligt afholdes et udbud for virksomheder, som ønsker at elektrificere deres energiforbrug. Støtte skal bl.a. gives til grønne knudepunkter i EU, hvor det er muligt at skabe synergieffekter på tværs af sektorer – for eksempel på tværs af produktion af vedvarende energi og elforbrug. EU har allerede afholdt lignende udbud for produktion af grønne brændsler for større projekter med fælles europæisk interesse. Det såkaldte IPCEI-udbud. Udbuddet skal tilvejebringe investeringer i modernisering af industrien med fokus på cirkulær økonomi og elektrificering samt strategiske investeringer i grønne teknologier, hvor EU fortsat kan være global markedsleder. For ikke at underminere elektrificeringsstøtten bør EU udfase tilskud til fossile teknologier, som i dag ligger på omkring 50 mia. euro årligt.

Udvidelse af EU's klimatold. EU's klimatold har til formål at mindske lækage af drivhusgas som følge af EU's klimapolitik. Klimatolden, også kaldet CBAM, står allerede til at inkludere en række produkter som stål, aluminium, cement, gødning, elektricitet og hydrogen. Vi mener, man med fordel allerede kan inkludere delkomponenter til bl.a. vindmølleindustrien, batterier eller lignende for at sikre rimelige konkurrencevilkår for europæiske virksomheder, der producerer grønne energiteknologier. For at reducere importen af fossil energi til EU bør også udledninger fra udvinding, fx metanudslip og flaring, indgå i EU's klimatold. Provenu fra tolden skal tilgå den grønne superfond.

Udvidelse af EU's kvotehandelssystem. Der er netop vedtaget et nyt kvotehandelssystem for de udledninger, som kommer fra vores transport og opvarmning af vores boliger. Men kvotesystemet bør løbende udvikles. Lange flyrejser ud af EU er i dag undtaget af kvotehandelssystemet og betaler derfor ikke for de udledninger af drivhusgas, der følger med. For at få omstillet flybranchen og reducere vores globale udledninger bør al luftfartens klimabelastning inkluderes i kvotehandelssystemet, herunder også den klimaeffekt, der ikke kommer fra CO₂. Provenuet heraf bør indgå i den grønne superfond og anvendes til produktion af mindre klimabelastende brændstof, herunder SAF, eSAF og lavaromatisk brændstof.

Et fuldt integreret elmarked skal igangsætte en elektrificeringsbølge

EU er stadig afhængig af fossil energi. Omkring 70 pct. af al den energi, vi bruger i EU, kommer fra kul, olie og gas. Samtidigt er elektrificeringen af den europæiske industri gået i stå. Efter flere årtier med øget elektrificering har de seneste års adgang til billig gas fra Rusland sat sine spor på Europa. I dag er det kun omkring 20 pct. af vores energiforbrug, som er elektrificeret, selvom vi er enige om, at den grønne el skal fylde meget mere i vores samlede energiforbrug. Helt op mod 60 pct. ifølge EU-Kommissionen.

Hvis EU investerer i tide, kan elektrificering af vores samfund blive det vigtigste bidrag til at sikre, at vi når vores ambitiøse klimamål – og allerede nu bane vejen mod klimaneutralitet i 2040 – og samtidig reducere vores afhængighed af fossil energi.

Men der er også en bagside, for i udbygning af grønne energiteknologier og vores infrastruktur, risikerer vi at blive fanget på fossil teknologi i lang tid efter 2030. Med en visionær tilgang til energiplanlægningen i EU, hvor vi investerer massivt i den nødvendige energiinfrastruktur forud for et forventet forbrug, kan vi bane vejen for, at en grøn elektrificeringsbølge kan skylle ind over Europa. Men vælger EU modsat en anden vej, en mindre ambitiøs vej, hvor investering i infrastruktur halter bagefter, gør vi den grønne omstilling dyrere end nødvendigt og svækker vores konkurrenceevne.

Radikale Venstre foreslår

Integreret europæisk marked for elektricitet. Et integreret marked for elektricitet, hvor de grønne elektroner frit kan flyde på tværs af landegrænser, er fundamentet for den grønne omstilling. Men i dag betyder flaskehalse og begrænsninger i elnettet rundt om i EU, at vindmøller må stoppes, når vinden blæser. Kommissionen skal sikre de nødvendige rammer for udvikling af elnettet og i fremtiden kunne stille mindstekrav til medlemslandenes elnet og i højere grad kunne opdele i langt flere budzoner end i dag for at sikre, at strømmen kan handles effektivt på tværs af grænser og prisområder.

Fremtidssikret elnet med stærke landeforbindelser. I dag er store dele af elnettet mere end 40 år gammelt og står til udskiftning og opgradering. Samtidig skal der investeres i en fordobling af landeforbindelserne, som skal binde EU sammen. Mod 2030 vurderer Kommissionen i deres Grid Action Plan, at der er behov for knapt 600 mia. euro til investeringer alene i elnettet. Vi er nødt til at se på rammerne for investeringer i elnettet og sikre, at elselskaberne, både på transmissions- og distributionsniveau, har de rette værktøjer til at investere med fremtidens elforbrug. Herunder om der er de rette muligheder for at kompensere lokalområder, hvor de store luftledninger etableres som alternativ til at tilvejebringe ressourcer til at grave kablerne ned. Derfor skal Kommissionen pålægge ENTSO-E og ENTSO-G, som repræsenterer transmissionselskaberne i EU, at udarbejde en samlet udbygningsplan for el- og brintnettet i EU, som er i overensstemmelse med EU's langsigtede klimamål. Projekter, som er en del af denne udbygningsplan, kan komme i betragtning til finansiering fra den grønne superfond.

Fælleseuropæisk koordinering og udbygning af vind og sol.

Hvis bl.a. Nordsøens store potentiale for udbygning af havvind skal bringes i spil, kræver det tættere koordinering, højere grad af risikodeling mellem medlemsstaterne og udviklerne – fx med brug af Contract-for-Difference modeller i udbud – og modeller for en fælleseuropæisk udbygning og finansiering af havvind i fremtiden. Mange lande har allerede udbudt, eller er i gang med at udbyde, havvind til etablering omkring 2030. Det har skabt tomme ordrebøger de seneste år og risikerer at resultere i flaskehalse og stigende priser i fremtiden. For at kunne investere i den nødvendige produktionskapacitet er der behov for at koordinere udbygningen af havvind efter 2030 med en langsigtet udbudsplan, som skal ses i sammenhæng med den overordnede energiplanlægning i EU og netselskabernes langsigtede udbygningsplaner. Danmark bør allerede nu gå forrest og stå i spidsen for planlægning og koordinering af udbygning af havvind i Nordsøen efter 2030, som lever op til hensigten i Esbjerg-erklæringen om etablering af 150 GW senest i 2050. For at understøtte hurtigere udbygning af vind og sol samt skabe klarhed omkring rammerne for EU's naturbeskyttelse, skal Kommissionen opdatere vejledning om brug af undtagelsesbestemmelser i forhold til EU's naturbeskyttelsesdirektiver.

radikale B